U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Miloslava Výborného a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobce: **Ing. A. F.**, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti Mgr. Daně Černovské, soudkyni Městského soudu v Praze, v řízení vedeném Městským soudem v Praze pod sp. zn. 4 Ad 31/2017,

takto:

Soudkyně Mgr. Dana Černovská **není vyloučena** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Ad 31/2017.

Odůvodnění:

[1] Žalobce v řízení o žalobě vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Ad 31/2017 namítl podjatost soudkyně Mgr. Dany Černovské. Za důvod její podjatosti považuje její působení v justičních orgánech komunistického Československa na základě jejího jmenování vrchními ústavními orgány komunistického režimu v roce 1976. Přitom ve jmenovacím dokumentu je mimo jiné i uvedeno, že *„kandidáti byli vybráni po pečlivém zhodnocení jejich politické a odborné připravenosti.“* To by dle žalobce mohlo zakládat podjatost v soudních řízeních, kde jsou strany sporu občan a ústřední státní orgán, protože jedním z hlavních principů totalitního komunistického režimu byla nadřazenost zájmů ústředních orgánů nad právy občanů. Další skutečností, která by mohla ovlivnit rozhodování soudkyně je to, že kandidáti na funkci soudce v té době procházeli politickou a odbornou přípravou, jak je uvedeno v dokumentu, kterým byla soudkyně jmenována do své funkce.

[2] K námitce žalobce se vyjádřila soudkyně Mgr. Dana Černovská s tím, že námitku považuje za nedůvodnou; sama nemá k účastníkům řízení ani k projednávané věci žádný vztah.

[3] Záruka rozhodování věci nezávislým a nestranným soudcem patří mezi součásti práva na spravedlivý proces (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1

Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Nestrannost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a důvěry občanů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům). Kategorii nestrannosti je třeba vnímat i v rovině objektivní. Za objektivní nelze považovat to, jak se nestrannost soudce subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), ale to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodovat o této otázce se však musí na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu ze dne 27. 10. 2004, sp. zn. I. ÚS 370/04).

[4] Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[5] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako výjimečný. Proto lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu skutečně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu čj. Nao 19/2003-16).

[6] Nejvyšší správní soud i Ústavní soud konstantně judikují, že poukaz na členství určitého soudce v KSČ ke dni 17. 11. 1989 není sám o sobě důvodem k jeho vyloučení z projednávání a rozhodnutí věci. K tomu, aby byla založena podjatost soudce pro jeho bývalé členství v KSČ, by musely přistoupit i další, specifické okolnosti projednávané věci. Jak uvedl Ústavní soud např. v usnesení ze dne 17. 9. 2009, sp. zn. IV. ÚS 682/09: „*Prosté členství v KSČ není skutečností, jež by obecně vylučovala soudce z rozhodovacího procesu. Míru nezávislosti soudce (např. i s ohledem na jeho bývalé angažmá v KSČ) je tudíž nutno posuzovat v každém případě s přihlédnutím k jeho jedinečným okolnostem.*“ Tím spíše tyto závěry platí v situaci, kdy v daném případě jmenovaná soudkyně s členstvím v KSČ není ani spojována.

[7] Žalobce opírá svou námitku podjatosti soudkyně pouze o její působení v dobách komunistického režimu a dále popisuje obecná fakta spojená s komunistickým režimem. Žádný jiný konkrétní důvod pro námitku podjatosti vůči ní nevznesl. Ústavní soud např. v nálezu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10, poukázal na to, že je třeba rozlišovat mezi společenskou diskusí a rozhodováním o námitkách podjatosti soudců, přitom vliv členství soudce v KSČ na jeho nestrannost a nezávislost je třeba posuzovat nikoliv paušálně, ale „*případ od případu*“. Účastník řízení musí „*ohledně každého soudce, jehož podjatost*

namítá, uvést konkrétní skutečnosti, pro něž má za to, že soudce je z projednávané věci vyloučen“.

[8] Nejvyšší správní soud námitky žalobce nepovažuje za důvod možné podjatosti. Předně je třeba uvést, že soudce je právní profesionál, jehož ústavní jakožto i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. S výkonem funkce soudce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby se soudce byl schopen oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost. V daném případě Nejvyšší správní soud neshledal, že by vyvstaly objektivní ani subjektivní okolnosti, které by zavdávaly důvod pochybovat o nepodjatosti Mgr. Dany Černovské.

[9] S přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům soud rozhodl tak, že Mgr. Dana Černovská není vyloučena z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 4 Ad 31/2017.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 30. srpna 2018

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu